

COĞRAFI KONUM

Dünya üzerinde herhangi bir noktanın veya bölgenin bulunduğu yere **coğrafi konum** denir. Coğrafi konum, mutlak (matematik) ve göreceli (özel) konum olmak üzere ikiye ayrılır.

COĞRAFI KONUM

Mutlak
(Matematik)
Konum

Özel
(Göreceli
Konum)

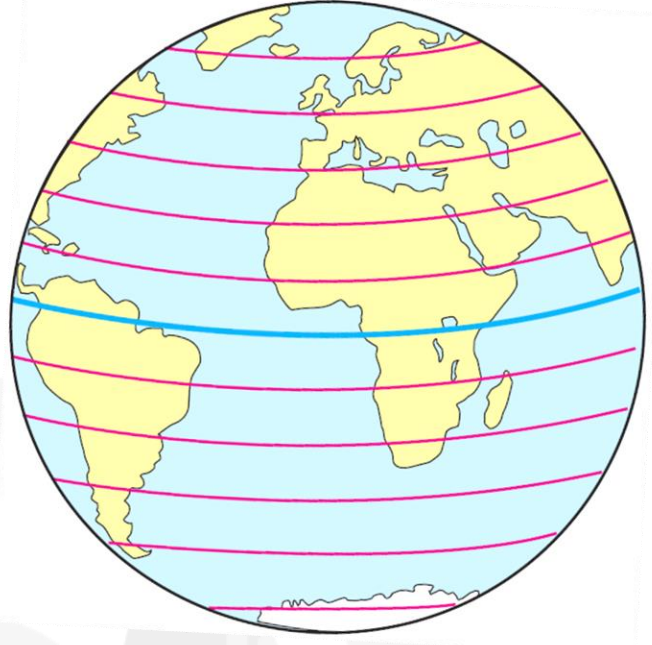
1) MUTLAK (MATEMATİK) KONUM

Dünya üzerindeki bir noktanın, başlangıç paraleli (Ekvator) ve başlangıç meridyenine (Greenwich) göre yerine mutlak konum denir.

PARALEL

- ❑ Kutup noktalarına eşit uzaklıkta bulunan noktaları birleştiren hayali çembere Ekvator denir.
- ❑ Ekvator'a paralel olarak birer derece aralıklarla çizildiği varsayılan çemberlere paralel denir.

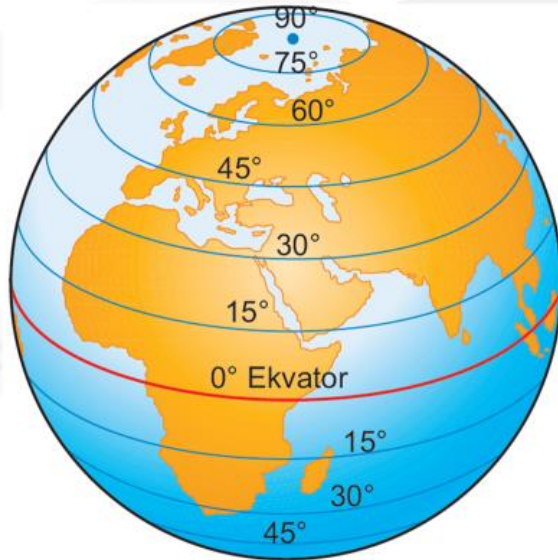
Ekvator

PARALELLERİN ÖZELLİKLERİ

- ❑ En büyük paralel dairesi Ekvator'dur. (40.076 km)

- ❑ Paralellerin başlangıç noktası (0°) Ekvator'dur

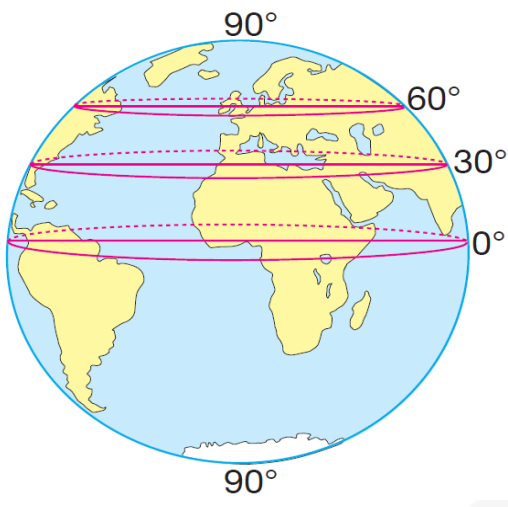
- ❑ Ekvator'dan kutuplara gidildikçe paralellerin boyları kısalmış ancak dereceleri büyür.

- ❑ Ekvator'un kuzeyinde 90, güneyinde 90 olmak üzere toplam 180 paralel dairesi vardır

- ❑ 90 derece paraleli nokta halindedir.

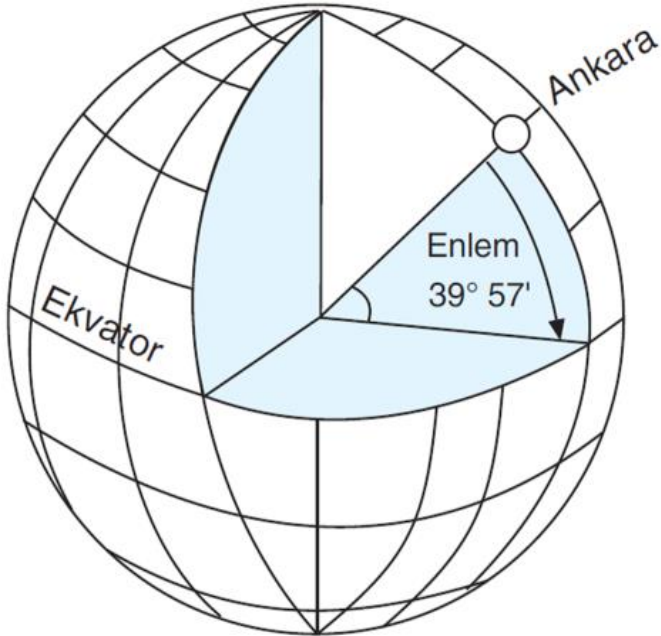
- ❑ Birer derece aralıklarla çizilen ardışık iki paralel arasında yaklaşık 111 km mesafe bulunur.

Paralellerin boyları
kutuplara doğru gidildikçe
kısalır, fakat dereceleri
büyür.

Ardışık iki paralel
arası mesafe her
yerde 111 km'dir.

ENLEM

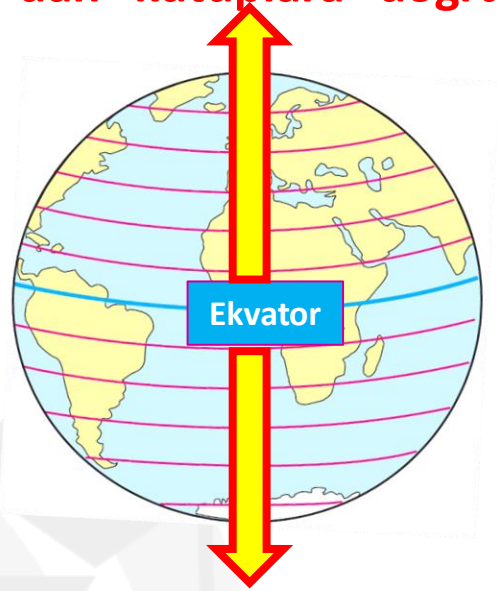
Dünya üzerindeki herhangi bir noktanın Ekvator düzlemine olan uzaklığının açı cinsinden değerine **enlem** adı verilir.

Derece ($^{\circ}$), dakika ($'$) ve saniye ($''$) cinsinden ifade edilir.

ANKARA:

Enlem etkisine bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe yaşanan değişimler:

- Güneş ışınlarının düşme açısı küçülür.
- Cisimlerin gölge boyları uzar.
- Sıcaklık azalır.
- İklim ve bitki örtüsü değişir.
- Tarım ürünleri ve toprak türleri farklılaşır.
- Deniz sularının tuzluluk oranları azalır.
- Kalıcı kar alt sınırı alçalır.
- Tarım, orman ve yerleşme üst sınırları alçalır.
- Dünya'nın çizgisel hızı azalır.
- Yer çekimi artar.
- Gece ve gündüz süre farkı artar.
- Nüfus ve yerleşme özelliklerini etkiler.

UYARI: Enlemin sıcaklık üzerindeki etkisi karasallık-denizellik, yükselti, okyanus akıntıları ve eksen eğikliğine bağlı olarak bozulmalara uğrar.

Örnek 1

Örnek 2

Örnek 3

KIŞ

Yarımküreleri farklı, enlem değerleri aynı olan noktaların ortak özellikleri

- Ekvator'a olan uzaklıkları,
- Çizgisel hız,
- Yerçekimi,
- Alacakaranlık süresi,
- Gece gündüz süre farkı,
- Ekinokslarda Güneş ışınlarının düşme açısı aynıdır.

